

det være usagt, om det er Noget, der lader sig gjøre, men det, som for mig er interessant, er, at der ogsaa er Nogen der, som tror, at Lands-thinget kan ligesaa godt trænge til Overenskomst med Folkethinget, som Folkethinget kan trænge til Overenskomst med Landsthinget. Der var jo det Spørgsmaal, hvis denne Tilstand skulde fortsættes, om ikke Tiden var kommen til at søge en Bevægelse i Folket for at faae Sunigrundloven tilbage, eller til at faae en Forandring i Grundloven, som idetmindste skaffede et virkeligt Udjevningmiddel tilstede; men jeg tør ikke være den, der siger, at Tiden dertil er kommen. Dersom den skulde være kommen, vilde det vistnok være en Selvfølge, at alle Venstremænd maatte være enige desangaaende, og jeg turde ingenlunde være den, der vilde være klogere end Andre, jeg vilde i ethvert Tilfælde afvente, hvorledes den større Del af denne Forsamlings Venstre vilde stille sig til et saadant Spørgsmaal. Man kunde gaa til en Grundlovskamp, siger jeg, hvis man fandt Tilstanden uholdbar og farlig for Friheden, men, forudsat at dette Dieblit ikke efter den store Del af Venstres Mening skulde være kommet, vil jeg dog spørge, er der da ikke nogen anden Maade, hvorpaa man kunde komme til at faae de to Thing til at arbejde sammen, og der har jeg tænkt mig, at man ved Lov kunde indstifte et staaende Fællesudvalg, som itide, førend Sagerne vare forplumrede og Alt stod paa Spidsen, i det sidste afgjørende Dieblit, — kunde være den naturlige Mægler mellem de to Thing om Sagerne og Raadgiver for Regjeringen med Hensyn til de Sager, om hvilke den kunde ønske Raad. Jeg har tænkt mig, at det var en Mulighed, men Dieblittet dertil er vel heller ikke kommet endnu, thi man maa vel først afvente, hvad der vil ske, naar vi ere komne videre i Behandlingen af den foreliggende Sag. Saalænge der ikke er Udsigt til nogen Forandring, priser jeg de Mænd, der ville forsøge paa en Smødekommun med Landsthinget, hvad enten de maa høre ilde derfor eller ikke, af dem, som dog i det Væsentlige arbejde ogsaa for Folkefriheden; men Udsigterne ere jo kun smaa, saalænge Regjeringen vedbliver at indtage en saadan Holdning, som den gjør, idet Regjeringen nemlig ved sin Optræden gjør det næsten til en Umulighed for Nogen at kunne optræde saaledes med Tilstemning af Befolkningen. Det er det, jeg kalder beklageligt; thi saaledes som Folkethinget nu er sammensat, er der jo dog saamange Afstygninger deri, at man kan sige, at Ensidighed ikke er at befrygte. Men jeg tror, at, dersom man bliver ved at gaa frem paa den Maade, som hidtil er sket, vil der komme stor Ensidighed i Folkethinget, og saa vil det gaa i Opfyldelse, hvad Monrad i sin Tid, førend vi vedtog Grundlovsforandringen, har udtalt i denne Sal. Jeg beder nu undskyld, at jeg har opholdt Dem saalænge, da jeg jo aldeles ikke taler paa Andres

Begne end mine egne. Men jeg tror dog af Kjærligheden til Fædrelandet at have baade Pligt og Ret til i denne Forsamling at udtale min Betragtning af de uheldige Forhold, hvorunder vi leve. Naar vi ikke kunne komme til at leve under Andet end provisoriske Finanslove, naar Folkethinget skal hjemsendes, hver Gang det ikke vil bøte sig for Regjeringen, er det for mig næsten værre end ikke at have en Forsatning. Det er min Betragtningens Maade. Det forekommer mig saa. Thi saa ser det ud, som om vi havde Ret- tigheder, medens vi ingen have. Den, der raader over Pengene, raader over Landet, det er min Betragtning. Vi komme jo saa til en Slags masteret Absolutisme. Absolutisme har sine svage Sider, naar vi se os om i Europa for Dieblittet. Den er slet ikke ønskelig at komme tilbage til, og en Regjering à la Bismarck er ogsaa meget mislig, naar man ikke har den virkelige Bismarck med hans Antecedentia, med det, han har gjort for Landet, baade Samlingen af Tydskland til en Enhed og med, hvad der senere er sket: Erhvervelsen af tabte Provindser. Det er heller ikke ønskelig, at denne Strid i Folket selv skal vedblive at bestaa, som vil trække frem ganste andre Elementer end dem, der hidtil have været repræsenterede her. Medens disse Stridigheder foregaa, medens den gylde Rigsdagsvirk- somhed gaar for sig, er der Mange i Befolk- ningen, som lide under Forhold, som de ønske forbedrede. Det sker ikke, men hvad sker der saa? Hvad der sker i andre Lande under lignende Forhold, vil ogsaa komme til at ske her. Det behøver man vel ikke at være langsynet for at kunne se, og det er det, jeg tror er en Grund for Enhver til at overveie, om man ikke, medens vi have denne Forsatning, vil gjøre sit Yderste for at bruge den og komme til en Overenskomst for alle Sider, og hvis det ikke kan ske, saa at prøve paa, om vi kunde gjenvinde, hvad vi have tabt og som var et bedre Grundlag for Folkefri- hedens Udvikling, fordi Folket stod som en Velger- enhed, medens det er nu tredelt og indbyrdes Modstandere. Disse Par Overveielser vil jeg tillade mig at henstille til alle mine ærede Kollegaer, af hvilken politisk Anskuelse de end ere.

Da ellers Ingen ønskede at udtale sig, var Forhandlingen sluttet.

Lovforslaget (se Tillæg C) vedtoges med 66 St. mod 1.

Lovforslaget vil nu blive tilfattet Lands- thinget.

Anden Viceformand (B. Christensen): Dagsordenen er hermed udtømt.